

Forfatter: Bang, Herman

Titel: Udrag fra BETTY NANSEN

Citation: Bang, Herman: "Værker i Mindeudgave", i Bang, Herman: *Værker i Mindeudgave*, Gyldendal, 1920-1921, s. 400. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-bang06val-shoot-idm140121307150448/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i Mindeudgave

Under saadanne Uros-Dage har andre Kunstners Dyrkere det dog let. Naar deres Verden styrter sammen, er de idetmindste ene. Ene kan de, gennem det store, opslugende Vand, svømme, med stridende Muskler, frem mod den nye Kyst.

Men for Skuespilleren er den kunstneriske Krise forfærdelig. Han maa gennemkæmpe den midt foran Tusinders Øjne. Usikker paa alt maa han synes sikker. Snublende, maa han staa. Stammende, skal han tale. Ude af Stand til at skabe, skal han skabe.

Denne Kamp maa være alle Skuldres Aag. For Betty Nansen maatte den være en Riden Træhest.

Thi det var en Primadonna, som maatte gennemkæmpe den. De Tusinde i Tilskuerrummet ventede en Primadonnas Sikkerhed og Sejr af den, som stred mod Begynderindens Halvblindhed og Stammen.

Da hjælp Tilfældet, som undertiden gør Tjenergerning i de Udvalgtes Hus. Primadonnasejrene paa et Privattheater førte Betty Nansen over til Nationaltheatret, som altid har Stunder, og hvor ogsaa Fru Nansen fik Stund til at samle sig til Menneskefremstillers Sejr.

V.

Og Tilfældet tog endda sin Tjenergerning op to Gange.

Nationaltheatret bød som Førsterolle Betty Nansen, der havde sejret som Magda, Cyprienne og Marguerite, Martha i „Samfundets Støtter“. Rollen, som var Nationaltheatrets første Hilsen til Privatscenernes Primadonna, kunde ligne et Sværd strakt frem mod hendes Bryst. Men Betty Nansen rev Vaabenet til sig, gjorde det til sit og — skabte et Menneske.

Just her skulde det lykkes hende for første Gang. Og maaske kun her kunde det fuldkomment lykkes hende.

Overfor Henrik Ibsens Martha kunde ingen af For-

tidens Fristelser løfte deres Hoved. Theatrets Kunster viser Martha Bernick fra sig. Men for den, som næsten for første Gang skulde „male efter Livet“, var Skikkelsens Enkelhed, der maatte tvinges bort fra al Theatermindelse, en dobbelt Lykke. Thi dette Hovedspor og stille Linjer kunde Betty Nansens Hænder overkomme. Denne Forsagelsens Silhuet mægtede hun at tegne, som hun havde mødt den ved en Livets Vejkant — eller som en anelsesfuld Melodi i sit eget Sind.

Den Martha, som her var set og skabt — skabt ved Midler, som ingen „Midler“ var — Martha med den lange Skyder-Kæde om sin Hals, Kæden, som var en Arv eller et Minde; Martha med de lange smalle Hænder, der, naar ingen så det, saa tit havde været foldede; med det lille Forklæde bundet om, naar hun tavs røgtede Husets Lamper; med Øjnene, som, endnu klare, stirrede efter en Drøm — denne Martha fra de gode Søstres milde Krog, hvor Klager lukkes inde i beskedne Hjerter, hun levede foran os, saa vi kendte hendes hele Sjæl. Hendes dybe Ve, som er uden Taarer, havde lært Fru Nansen ogsaa at holde op med at græde. Hun, som havde fældet saa mange Scenens Taarer og havde vundet ved at græde Livets Graad, var naet til at skænke os Billedet af en Smerte, som har ladt Taarerne bag sig.

Som Martha kunde Betty Nansen vinde paa Grund af Skikkelsens Enkelhed.

I hendes næste Rolle ilede Stilen hende til Hjælp. Det var en Kongedatter i et romantisk Skuespil. Den romantiske Form, som her Nationaltheatrets stilsikre Omgivelser paatvang hende, blev hende en Gangkurv, som støttede. Hun naaede en større Linjeføring, og med en Magt, hvori hele hendes Personlighed talte, skabte hun en Grusomhedens Profil, der varslede om Fremtidens Lady Macbeth.

Da havde hun vundet frem paa Menneskefremstillings Stenvej.